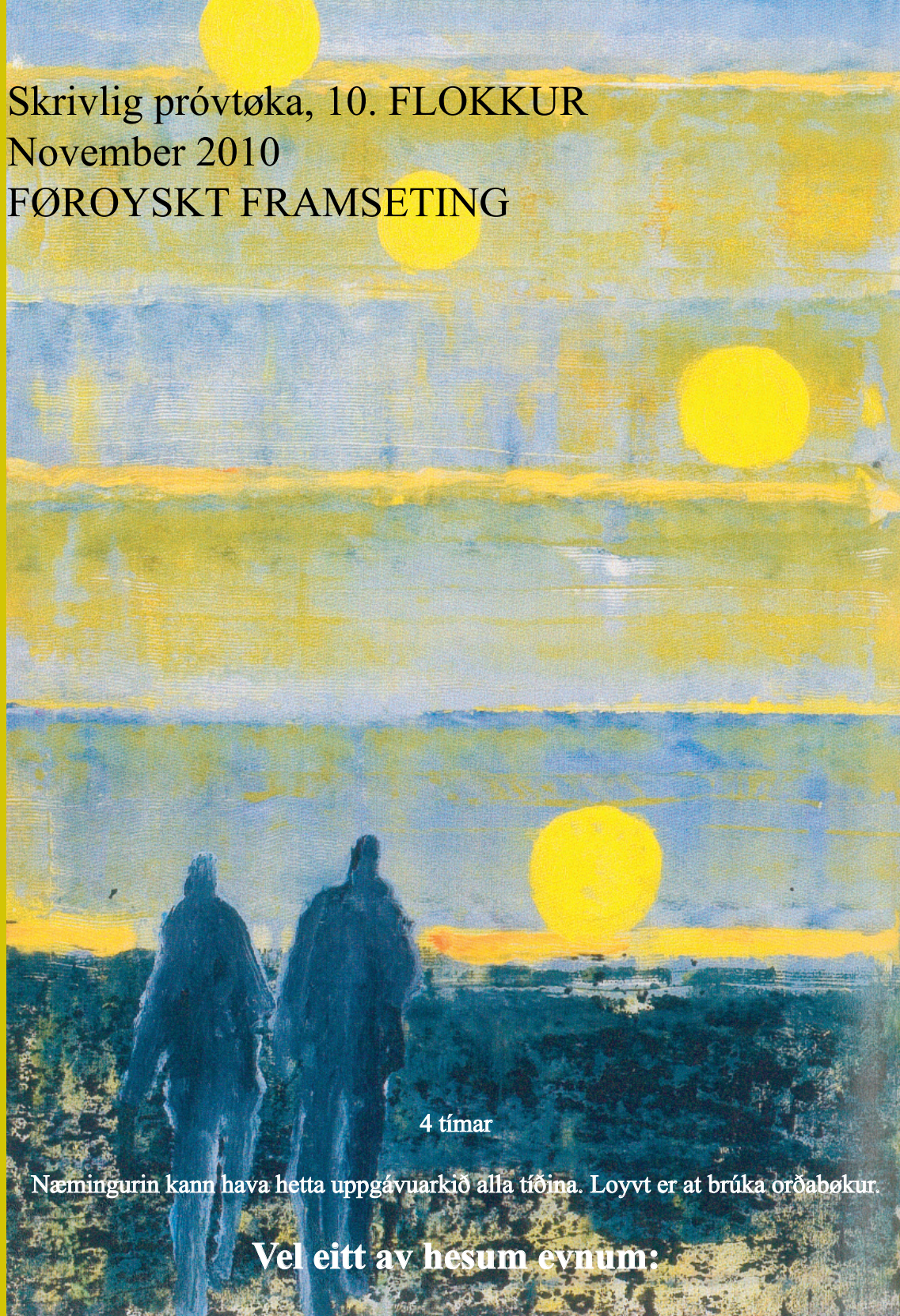

Skrivlig próvtøka, 10. FLOKKUR
November 2010
FØROYSKT FRAMSETING

4 tímar

Næmingurin kann hava hetta uppgávuarkið alla tíðina. Loyvt er at brúka orðabøkur.

Vel eitt av hesum evnum:

Málningur: Kári Svensson, Náttúrulýsing 2008

- 1 Innibýrgdur (síða 2)
- 2 Frísk/ur? (síða 3)
- 3 Ljósið og sjógvurin (síða 4)
- 4 Barnarættindi (síða 5)
- 5 Hvør av øðrum liva má (síða 6-7)

Innibyrgdur

- Les yrkingina
- Endurgev við egnum orðum innihaldið í yrkingini
- Sig tína hugsan um sjónarmiðini, yrkingin viðger

Hjólini mólu sum hvirlur eftir vegnum
tá var hann sterkur sum harðasta stál
til bilurin brast í betongið ein dagin
nú rullar í stóli ein einsamøll sál

Stuttleikin horvin og tagnaður er látur
tíðin er farin men lívið heldur fram
fløktar eru kenslur og byrgdar innast inni
hart at vera tann sum onki longur kann

Tilveran gjørdist eitt minni um tað farna
einaferð var hann á fótum hvønn dag
tey síggjast ei longur sum róptu seg vinir
ikki so frægt at tey vóru so fræg

Hvat er at gera tá sinnið bert flagsar
og likamið viknar og týnir títt skil
tó ferðin fekk spengur at spennast í kæti
til gongu er tað sum hann allarmest vil

INNI- BYRGDUR

Úr: "Síðsta skríggj", (Ráðið fyri ferðslutrygd). RFF 97.

Frísk/ur?

- Les tekstin úr ”Helse”
- Sig tína hugsan um, hvat vakurleikaskurðviðgerðir kunnu hava at týða

Knívurin skal gera okkum frískari

“Fyri tíggu árum síðani tosaði eingin opið um vakurleikaskurðviðgerðir. Í dag verður hetta betur góðtikið, tí nú snýr tað seg um at síggja frískur og natúrligur út. So ger tað einki um knívur skurðlæknans hjálpir til”.

Blaðið “Helse” nr. 9, 2009.

Mynd: Úr blaðnum “Helse” nr. 9, 2009.

3

Ljósið og sjógvurin

- Les yrkingina
- Hygg at málninginum
- Hugleið um evnið

Ljósið og sjógvurin

*Ljósið og sjógvurin
byrjaðu í fyrndinni
eitt spæl saman.
Tað heldur á inn
í ævinleikan*

*“Úr sjón og úr minni 1986,”
Christian Matras.*

Málningur: Kári Svensson, Náttúrulýsing 2008.

4

Barnarættindi

- Les tekstin væl
- Sig við støði í tekstinum tína hugsan um tørvin á og týðningin av at hava ein altjóða sáttmála, sum verjir børn og teirra rættindi

ST-sáttmálin um Barnarættindi

Tann 20. november 1989 samtykti aðalfundurin hjá ST altjóðasáttmálan um barnarættindi.

Sáttmálin um barnarættindi hevur til endamáls at

- tryggja øll børn fyri órættvísi og útarving
- at geva øllum børnum møguleikar at taka lut í avgerðum, ið ávirka lív teirra
- gera sítt til at skipa eitt rættvíst altjóðasamfelag, sum ikki bert børn, men øll mannaættin, hevur krav um.

Sáttmálin fekk gildi á heysti 1990, tá fleiri enn 20 lond høvdu staðfest hann.

Føroya Løgting setti við kunngerð nr. 90 frá 7. oktober 1993 sáttmálan í gildi frá 11. mai 1993.

Niðanfyri er ein einföld útgáva av altjóðasáttmálanum um barnarættindi. Pauli Nielsen hevur týtt og stytt ST - sáttmálan um barnarættindi fyri Amnesty International, Føroya deild í 1991.

Brot úr sáttmálanum:

- **Hvat er eitt barn**
Allir persónar undir 18 ára aldur, ásetir landsins lóg ikki lægri lógaldur.
- **Javnstøða og verja fyri mannamuni**
Grundreglan um, at øll rættindi galda fyri øll børn uttan undantak. Tað er landsins skylda at verja børnini fyri øllum mannamuni.
- **At tryggja áhugamálum barnanna**
Tað er samfelagsins skylda at tryggja áhugamálum barnanna, tá avgerðir verða tiknar. Samfelagið hevur skyldu at gera serstakar reglur til verju fyri børnini.
- **Leiðbeining av foreldrum**
Foreldur eiga at verða leiðbeind soleiðis, at børnini búnast samsvarandi evnum og møguleikum teirra.
- **Rættur at siga sína hugsan**
Børn hava rætt at siga sína hugsan og krav um, at hugsan teirra verður vird.
- **Frælsi at bera boð og fáa upplýsingar**
Børn hava rætt at boða frá sínum kenslum og sjónarmiðum, tó uttan at gera seg inn á annara rættindi. Børn hava rætt at leita eftir, fáa og lata upplýsingar frá sær.
- **Almenn kunning um sáttmálan**
Samfelagið hevur skyldu til at kunngerá henda sáttmálan bæði fyri vaksnum og børnum.

5

Hvør av øðrum liva má

- Hygg at myndunum og hugleið um evnið

Myndir av alnótini

